

"וירא ישראל את היד הגדולה וגו' ויאמינו בה" (יד, לא)

זה החכמה? להאמין כשרואים? הרי כל אחד אם היה רואה נס היה מאמין? כל הרעיון הוא כשאנו לא רואים בעיניים ומתמודדים עם האמונה? אלא אומר הדברי ישראל שידוע שאמונה היא מעל השכל וכאן בקריעת ים סוף - דווקא בגלל שהם ראו - היה להם נסיון יותר גדול - לנתק את מה שהם ראו ולהאמין באמת, וזה הייתה הגדולה שלהם שעל אף ש"וירא ישראל את היד הגדולה" - עדיין "ויאמינו בה" - מתוך אמונה תמימה ואמיתית, וכן כתוב אצל אברהם אבינו ע"ה שכשהיה בן שלוש שנים הכיר את בוראו ואח"כ כתוב "והאמין בה" - שהשליך את כל החקירות שחקר ואחז רק באמונה לבדה שהיא למעלה מן השכל.

דברי ישראל

אנקודל'ה

"ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך הים" (טו, א)

אומר ר' אלימלך מליז'ענסק - אנשים מתפלאים מאד מניסים וכשרואים נס גלוי - ישר הם מתחילים להאמין אך שוכחים שכל הטבע הרי הוא ניסים והכל קורה בהשגחה עליונה מלמעלה, וזה מה שכתוב בפסוק "ובני ישראל" - בגלל שראו את כל הניסים שם על הים, הם הגיעו להבנה כי "הלכו ביבשה בתוך הים" שאפילו כשהולכים על היבשה הרי זה נס כאילו הלכו בים..

נועם אלימלך

"ובני ישראל יוצאים ביד רמה" (יג, ח)

ובתרגומו "ובני ישראל נפקין בריש גלי" הבעל שם טוב הקדוש סיפר לגיסו ר' גרשון מקיטוב שעשה עליית נשמה והגיע להיכלו של משיח ושאל את פי משיח: אימתי קאתי מר? והשיב לו המשיח: בזאת תדע, בעת שיתפרסם לימודך בעולם, ויפוצו מעינותיך חוצה וכו' - וזה מה שמרומז בתרגום "ובני ישראל נפקין" - יצאו מהגלות, אימתי? "בריש" - ר"ת ר' ישראל בעל שם, "גלי" - לכשיתגלה תורתו, ומביא הדגל מחנה אפרים שזה גם עולה על הזוהר הקדוש ועל רשב"י - ש"בריש" גם ר"ת ר' שמעון בר יוחאי".

דגל מחנה אפרים

"מה תצעק אלי..." (יד, טו)

מה היה פשר אי סבלנותו של משה, הרי הקב"ה הבטיח לו, "וחזקתי את לב פרעה ורדף אחריהם, ואכבדה בפרעה ובכל חילו". כלום חס ושלוש פקפק משה באמתותה של הבטחת ה' ובקיומה? האם לא היה לו בטחון שהקב"ה ימלא את הבטחתו? אלא אומר ר' ישראל מסלנט מחשבתו של משה רבינו היתה שעל חשבונם של ישראל אין להיות בעל בטחון...

ר' ישראל סלנטר

"ויסע מלאך האלוקים ההולך לפני מחנה ישראל ויעמוד

מאחוריהם" (יד, יט)

המלאכים נמצאים בדרגה יותר גבוהה מישראל בגלל קדושתם, אבל כשהקב"ה רוצה להראות לנו את אהבתו אזי כלל ישראל נהיים יותר קדושים מהמלאכים וכאן בקריעת ים סוף - הקב"ה הראה את אהבתו לעם ישראל "ראתה שפחה על הים וכו'" - וזהו הפירוש בפסוק - "ויסע מלאך האלוקים ההולך לפני המחנה ישראל" - שהמלאכים שברוך כלל למעלה ממדרגת ישראל - הפעם "ויעמוד מאחוריהם" - מתחת מדרגת ישראל.

קדושת לוי

"נצבו כמו נד נוזלים קפאו תהומות בלב ים" (טו, ח)

לכאורה הנאמר בפסוק לא מובן - האם המים נצבו כמו נד נוזלים או שהם בכלל קפאו? וכן האם יתכן שכלל ישראל ירדו לקרקעית הים מאות מטרים? אלא כתוב שהים מחולק ל3 חלקים - שלישי אחד מעל היבשה (בעיניים שלנו זה נראה כאילו זה מתחת ליבשה) ושני שלישי מתחת ליבשה, לבו של אדם נמצא בסיום השליש הראשון של הבן אדם, וזהו "קפאו תהומות בלב ים" - בלב ים - אחרי השליש הראשון קפאו המים - דהיינו השני שלישי התחתונים קפאו כדי שבני יוכלו ללכת ישר (ללא עליות וירידות) והשליש העליון נצבו כמו נד נוזלים - כמו שמובא שהיו 12 שערים וכו'.

צדיקים

הגיליון לזכות ולבריאות אדונינו מורינו
ורבנו ר' ישכר דוב בן מרים שליט"א

**"ויסע מלאך האלוקים ההולך לפני מחנה ישראל ויעמוד
מאחוריהם" (יד, יט)**

המלאכים נמצאים בדרגה יותר גבוהה מישראל בגלל קדושתם, אבל כשהקב"ה רוצה להראות לנו את אהבתו אזי כלל ישראל נהיים יותר קדושים מהמלאכים וכאן בקריעת ים סוף - הקב"ה הראה את אהבתו לעם ישראל "ראתה שפחה על הים וכו'" - וזהו הפירוש בפסוק - "ויסע מלאך האלוקים ההולך לפני המחנה ישראל" - שהמלאכים שבדרך כלל למעלה ממדרגת ישראל - הפעם "ויעמוד מאחוריהם" - מתחת מדרגת ישראל.

קדושת לוי

אזים ווארט

"קריעת ים סוף"

כתוב ש"קשה זיווג של ישראל כקריעת ים סוף", פעם אחת בא מישהו אל אחד הצדיקים וסיפר שיש לו בת בשידוכים כבר תקופה מאד ארוכה אבל "הים לא נקרע" ובקריעת ים סוף לבסוף הים נבקע, ענה לו הצדיק: אתה יודע מתי נקרע הים? כשנחשון בן עמינדב קפץ לים והמים הגיעו לו עד לאף, סיים הצדיק באומרו "תנמיך את האף שלך של - המשפחה הזאת לא מתאימה לי וכדו' ותראה שהים יקרע..

צדיקים

"וחמושים עלו בני ישראל מארץ מצרים" (יג, יח)

פירש"י וחמושים - מזוינים. ויש להבין מה בא הפסוק ללמדנו בזה, מאי איכפת לנו אם עלו מצויידיים בכלי נשק או לא. עוד יש להבין, למה הם באמת לא השתמשו בכלי החימוש שלהם בעמדם על הים כדי להילחם במצרים, והרי אנו יודעים שאין הקב"ה עושה ניסים בחינם, ולשם מה קרע את הים וניער את פרעה, בעוד שיכלו ישראל להרגם בדרך מלחמה? אומר בעל החתם סופר, מוסר גדול לימדנו הכתוב בזה, שאף שלכאורה יכלו בני"י לנצח אותם בכלים שבידיהם, מכל מקום - זהו אינו מדרך המוסר שהם יהרגו את המצרים בעצמם, שכן "בירא דשתית מיא מיניה לא תישדי ביה קלא", - בור ששתית ממנו מים אל תשליך לשם אבן, ואחרי שהתגוררו במצרים כ"כ הרבה שנים, מצד הכרת הטוב, עדיף לשנות הטבע, ולקרוע את הים בשביל שלא ילחמו ישראל בעצמם במצרים. כדי להשמיענו נקודת מוסר זה הדגיש הכתוב "וחמושים עלו ישראל", שתדע שאע"פ שעלו חמושים בכלי מלחמה, עדיף לשנות הטבע ושלא לפגוע במיטיב לך.

חתם סופר

הרה"ק רבי מאיר מפרימישלאן זי"ע היה אומר: אמנם ה' הוא הנותן לחם לכל בשר (ילחם מלשון לחם), אולם ואתם תחרישון! - עליכם לעשות השתדלות - לעבוד ולחרוש...

רבי מאיר מפרימישלאן

"מי כמוכה באלים ה'" (טו,יא)

נס קריעת ים סוף הייתה בשביל להשפיל את אלוהי המצרים שכל העולם יראה את גדולתו של השם ושאין ממש באלילים שלהם וכידוע הנילוס היה האלוהים של מצרים וכתוב שנבקע כל המים מששת ימי בראשית - וממילא נבקע גם הנילוס ובוזה הכירו מצרים שה' יתברך הוא אלוקים אחד, וזהו מה שנאמר בפסוק "מי כמוכה" - אנו מתוודעים אל מי כמוך על ידי "באלים" - על ידי האלים של הגויים ניכר שאתה ה'.

צדיקים

"ולא נחם אלקים דרך ארץ" (יג, יז)

השי"ת לא הנהיג (נחם) את בני ישראל באופן טבעי כדרכו של עולם, שהרי מדרך העולם מים יורדים משמים ולחם עולה מן הארץ, ואילו אצל בני ישראל במדבר היה להיפך, לחם הוריד להם מן השמים, ומים העלה להם מן האדמה.

עלי באר

"אשירה לה' כי גאה גאה" (טו,א)

הקב"ה אמר בשעת קריעת ים סוף "מעשי ידי טובעין בים ואתם אומרים שירה? וקשה מה השאלה הזאת - הרי המצרים רודפים את כלל ישראל? אם לא עכשיו אז מתי יגידו שירה? אלא אומר השלי"ה הקדוש שכתוב "תשירו מראש אמנה" והכוונה היא שחלק מהאמונה הוא שצריך להודות על הנס עוד לפני שזה קרה - "תשירו מראש" - עוד לפני שהנס קרה מכח "אמנה" - לשון אמונה, ולכן "בני טובעין בים ואתם אומרים שירה" ? עכשיו!!! הייתם צריכים להודות עוד לפני שהנס קרה!!! וממשיך השלי"ה הקדוש ואומר שתמוה למה אצל משה רבינו כתוב "אשירה" לשון נקבה ואצל מרים כתוב "שירו לה'" - לשון זכר? אבל לפי הפשט הנ"ל הכל מובן, כי אצל מרים כתוב שהנשים הביאו את התופים עוד בצאתם ממצרים "ותצאין כל הנשים אחריה בתופים ובמחולות" - והאמינה בנס מראש ולכן כתוב אצלה בלשון זכר שהוא דבר השלם אבל בני"י אמרו שירה רק אחרי שהנס קרה וממילא כתוב אצלם לשון נקבה (אשירה) שזה לשון חסר - כי היה להם להודות טרם הנס.

של"ה הקדוש